

O RILLOTE

deseño da portada: UXÍA - 4º ESO

Xornal feito polos alumnos/as do
CPI ARMANDO COTARELO VALLEDOR - Boimorto

nº 19

1º concurso de fotografía matemática

Educación Infantil 3 - 4 años
CERCANDO O COÑECEMENTO

Educación Infantil 4 - 5 años
**OS NENOS E NENAS DE INFANTIL SUMAMOS
ESFORZOS PARA ACADAR UN MUNDO MELLOR**

1º concurso de fotografía matemática

1º de Educación Primaria
SOMOS 14 SOLES

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

2º de Educación Primaria
A CENTENA

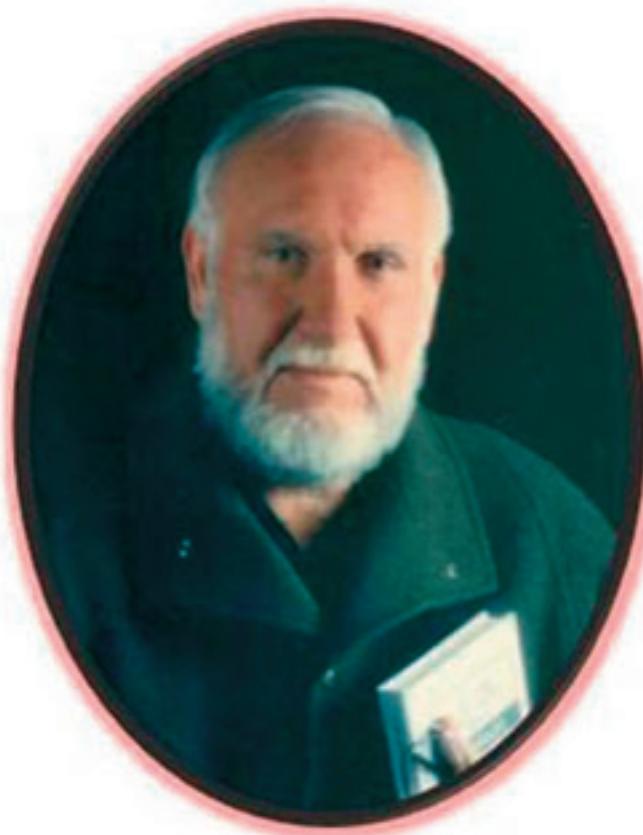
ÍNDICE:

* Contraportadas: Premios I Concurso de Fotografía Matemática

4. Uxío Novoneyra
10. Orquestra Panorama
12. Proxecto documental "Camiño de Santiago"
13. Visita á exposición fotográfica "Latexos dun Mundo Convulso"
14. Enigmas matemáticos
18. Hommage à Jacques PREVERT, poète françai
19. A vida dos alumnos de Primaria en Xapón
20. Clever Pants in Sidneyrella
21. Having fun with an english musician
22. Pradolongo
23. Guerra
24. Entrevista a Begoña Brea
25. Oficios inventados
26. Todo lo que llore
27. Os contos do Sr. Ramón Mariño
28. O Samaín
30. Pelostortos
32. Chega o outono - Explorando o Boído
37. Visita a Santiago e "Menos Lobos"
38. Visita á Domus e ao Acuario
40. O Camiño de Santiago
41. Cantas cousas fixemos!
42. Entroido
43. Día do Libro - Arzúa
44. E ti, para que les?
46. Que facemos os nenos e nenas de Educación Infantil
48. Vixxe a Barcelona dos alumnos de 4º de ESO
50. Vixxe a Madrid dos alumnos de 2º de ESO

BIOGRAFÍA DE UXÍO NOVONEYRA

A persoa que se fa converter no poeta Uxío Novoneyra nace o 19 de Xaneiro de 1930, na aldea de Parada de Moreda, en plena serra do Courel, dentro dunha familia labrega acomodada. O futuro escritor pasa a nenez e mocidade neste marco xeográfico courelán da Galicia arredada que segue conservando nese momento os seus tradicionais modos de vida e que conformará coa súa particular impronta as experiencias

básicas da futura creación poética do autor, de inspiración esencialmente telúrica. Da mesma maneira, o ambiente histórico represivo da convulsa situación da década dos trinta e comezos dos corenta, que coincide cos anos de nenez e mocidade, deixarase ver máis tarde na súa poesía cívica.

En 1945 trasladouse, durante o período escolar, a Lugo para estudar o bacharelato, que remata en 1948. Neste último ano coñece nesta cidade ó seu compañoiro de xeración, o escritor da Terra Cha Manuel María. Con anterioridade, en 1947, xa fora vivir a Parada a autora noiesa María Mariño Carou, con quen o noso autor iniciará unha profunda relación persoal que durará ata a morte da poeta en 1967 e que deixará a

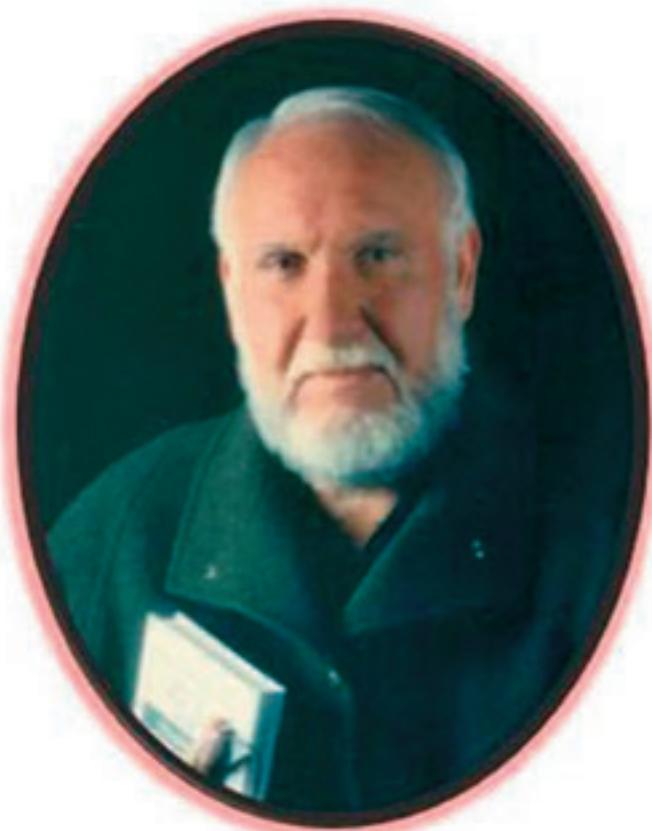
súa forte pegada na obra de ambos. De 1949 a 1951 está en Madrid e alí, tras superar o Exame de Estado, matrículase por ouvinte na carreira de Filosofía e Letras. Esta xeira madrileña é unha etapa de formación cultural, en gran parte autodidacta, na que empezará a escribir en castelán, chegando a publicar na revista universitaria Bengala dous poemas que formaban parte do libro inédito "Desde las cosas". É este tamén un momento de eclosión política estudiantil e nese ambiente entra en crise o pensamento do autor, quen daquela comeza a conformar a súa ideología crítica e dá o seu primeiro recital poético nas aulas universitarias, iniciando así a que será a súa recoñecida actividade como "decidor" de poesía. En 1952 Novoneyra volve a Galicia para facer o servizo militar, con estancias en Santiago de Compostela, A Coruña e Lugo, coincidindo outra vez con Manuel María. As experiencias composteláns son fundamentais pois espertan no escritor unha nova conciencia galega que se vai forzando en contacto con figuras como o pintor Carlos Maside, o ensaísta e ideólogo Ramón Piñeiro e a figura polifacética e patriarcal de Ramón Otero Pedrayo, tres personalidades esenciais na conformación da futura obra novoneyriana. É precisamente este contacto co galeguismo, xunto coa volta ao Courel durante unhas vacacións no ano 1952, o que motiva ao autor para escribir en galego. A continuación, de 1953 a 1962, permanece no seu lugar de nacemento tendo que gardar repouso a causa dunha pleuresía. Nesta situación de soledade nace o ciclo poético courelán, que se inicia co libro "Os eidos" (Galaxia, Vigo, 1955), escrito entre 1952 e 1954. A obra, significativamente dedicada a Maside e Piñeiro, leva un prólogo en forma epistolar deste último insistindo de maneira especial no motivo central da vivencia da terra que o ensaísta consideraba esencial na tradición cultural galaica. Mais, por outra banda, as relacións galeguistas lévanlo a participar en actos puntuais que o vencellan ao agromar xuvenil do momento, como o recital inaugural do ciclo "Homenaje a la poesía gallega" organizado en Compostela no año 1957; nel pronuncia unhas valentes palabras na nosa lingua proscrita, acompañando a lectura de textos do cancionero medieval, xesto político que causaría un forte impacto no ambiente re-

presivo e timorato dos negros anos cincuenta, como nos lembra Xosé Luís Franco Grande no seu libro "Os anos escuros" (1985) sobre a resistencia cultural da xeración do noso autor.

No período que vai de 1962 a 1966 o escritor vive en Madrid. Nesa capital traballa na radio e na televisión, sempre en programas relacionados coa poesía galega, española ou universal; participa na bohemia vida madrileña; e asiste ás tertulias do Café Gijón, co poeta Carlos Oroza, o pintor Tino Grañido e un grupo de artistas plásticos como Urculo ou Viola. Ao mesmo tempo, relaciónnase cos membros do grupo Brais Pinto: o pintor Reimundo Patiño, o profesor Herminio Barreiro, o político Bautista Álvarez e os escritores Ramón Lorenzo, Bernardino Graña, Xosé Fernández Ferreiro e Xosé Luís Méndez Ferrín. Neste ambiente de vanguarda artística e preocupación socio-política escribe, entre 1962 e 1965, a serie poética titulada "Elegías de Madrid", que xunto con outras dúas anteriores ("Primera verdad y tiempo con nombres" e "Elegías del Caurel", elaboradas respectivamente entre 1953 e 1957 e 1958 e 1961) conforman o libro, editado na capital do Estado en versión bilingüe galego-castelá e dentro da colección "Adonais", Elegías del Laurel y outros poemas (Rialp, Madrid, 1966).

En 1966 retorna de novo ao Courel, debido á enfermidade dos seus proxenitores, e xa desde este momento quedará a vivir en Galicia. O seu pai morrerá en 1971 e dous anos despois a súa nai, pero en 1968 coñece en Lugo a Elva Rei coa que casará en 1973. A parella terá logo tres fillos, Branca-Petra, Uxío e Arturo, e residirá ata 1983 entre Lugo e O Courel. Daquela recolle os poemas do ciclo courelán posteriores á publicación do primeiro libro, escritos entre 1954 e 1957, que, xunto con outros más recentes de marcado signo político, conforma a obra titulada "Os eidos 2" (Galaxia, Vigo, 1974), ilustrada con debuxos de Laxeiro e dedicada á memoria dos seus pais e de María Mariño. Esta nova entrega courelá leva un significativo subtítulo alusivo á poética contemplativa que a inspira, "Libro de olladas", e está organizada en catro partes relativas ao ciclo de "Os eidos", "Serra aberta", "Follas de cantigas", "Diario de enfermo" e "Don do silencio", e dúas de nome cívico, "Letanía de Galicia e outros poemas" e "O Laxeiro pintor dunha

Galicia". Logo, as dimensións políticas e gráfico-visual aparecen conxugadas no seu seguinte libro, "Poemas caligráficos" (Brais Pinto, Madrid, 1979). A obra é o número un dos "Cuadernos da Gadaña", colección de título alusivo á vanguarda pictórica artillada en torno a Brais Pinto coa que se atopa en perfecta sintonía non só polas creación caligráficas e tipográficas, senón tamén por todo o aparello paratextual que as rodea: o limiar "Signos no vento, signos no tempo" de Reimundo Patiño, as citas de Luís Seoane e do estudioso expresionismo abstracto Anthony Everitt,

así como o debuxo do aludido Patiño, o deseño de Xosé Manuel Pereiro e o álbum fotográfico, de Novoneyra no Courel e con Elva, que lle serve de colofón. O núcleo poético do libro divídese en dúas partes: "Vietnam canto" e "Poemas caligráficos". Por outra parte, nestes anos de marcada preocupación cívica, traduce ao galego varios poemas do escritor e político chinés Mao Zedong (El Progreso, 19-9-1976).

A comezos da década dos oitenta Novoneyra é considerado xa como un clásico pois como tal o confirman non só o seu tratamento na Gran Enciclopedia Gallega, senón moi especialmente os estudos da nova crítica, como o revelador "O fonosimbolismo na poesía de Novoneyra" publicado en 1980 por Claudio Ro-

dríquez Fer ou os comentarios literarios como o sopesado "O iceberg poético de Novoneyra" que escribe Anxo Tarrío en 1981. Mais tarde, en 1984, Méndez Ferrín contribúe fundamentalmente a esta canonización ao escoller o seu nome para o título do libro *De Pondal a Novoneyra*, co que o crítico sintetiza en fermosa metonimia a súa persoal visión da historia da poesía galega. E a inclusión no canon será definitiva en 1989 ao ser incluída a súa obra entre os obxectos de estudio do libro *Poesía galega de Rodríguez Fer*. Por outra parte, nesta mesma década

Manuel Balboa. Ten un interese especial o apartado desta edición titulado "Fragmentos de críticas apoloxías e semblanzas" pois serve como guía básica da recepción crítica da obra novoneyriana e constata o recoñecemento xeneralizado do seu canto telúrico, por enriba das reticencias interesadas que sempre suscitan no mundo literario as obras que se impoñen por si mesmas, indiscutibles. En 1983 afincase definitivamente en Compostela, desde onde exerceu a presidencia da Asociación de Escritores en Língua Galega, a partir da súa primeira elección en

o noso autor inicia a recompilación completa do seu ciclo courelán, despois de sometelo a unha rigorosa depuración. Así, publicase no número un da colección *Grandes Mestres Os eidos. Libro do Courel* (Xerais, Vigo, 1985). Ambas obras levan unha exhaustiva antoloxía de comentarios críticos de moi diversas auditorías e un glosario feito polo propio poeta, ademais dun caligrama del mesmo, tres retratos seus realizados por Carlos Maside, Tino Grandío, Laxeiro e Pedro Martínez Tavera, así como ilustracións de Blas Lourés, o citado Maside e René Portocarrero, xunto coa partitura da composición "Pasan pasan as nebras", para canto e piano, feita por

1982 ata a súa morte en 1999. Desde o punto de vista creativo, na segunda metade da década dos oitenta comeza unha reagrupación temática da súa obra completa. Así, en *Muller pra lonxe* (Deputación de Lugo, Lugo, 1986) reúne, no número un da colección por el mesmo bautizada "*Gran Lugo de nebra*", os poemas eróticos e amorosos nunca edición artística ilustrada polo pintor lugrés Carlos Pardo Teijeiro, así como polos trazos manuscritos do autor, e acompañada dun epílogo crítico do poeta Claudio Rodríguez Fer. Mais adiante, aparece na colección "*Vento que zoa*" Do Courel a Compostela 1956-1986 (Sotelo Blanco, Barcelona, 1988), unha an-

toloxía que recolle todas aquelas composicións de temática política, acompañadas por unha es-colma de textos críticos da autoría de Xesús Rábade Paredes, Herminio Barreiro, Luís Seoane, Basilio Losada, Reimundo Patiño, Xosé Luís Méndez Ferrín, Xulio Valcárcel e Claudio Rodríguez Fer, o libro está ilustrado con numerosas caligrafías do Courel de Federico García Cabezón, retratos do escritor por Lorente, Laxeiro e Maside, e reproducións de Os anos escuros de Franco Grande e de dous números da revista: "Si la píldora bien supiera no la doraran por dentro", onde aparecerán referencias ao escritor xunto cos seus poemas "Pranto polo Che" e "Vietnam canto". E, seguindo estas recompilacións temáticas, publicase finalmente unha nova versión bilingüe galego-euskerda da serie courelá, pero depurada dos elementos políticos ou eróticos, presentes nas publicacións anteriores deste ciclo, e sen as dedicatorias nin o glosario das versións precedentes. Esta edición, titulada *Bazterrak! Os eidos I e II* (Pamiela, Iruña, 1988) foi realizada e prologada polo poeta donostiarra Koldo Izagirre. Máis adiante, ao comezo da década dos noventa ve a luz unha edición introducida e anotada deste ciclo telúrico, agora na colección Biblioteca das Letras Galegas e ao coñecido de Claudio Rodríguez Fer e Carmen Blanco, *Os eidos* (Xerais, Vigo, 1990), edición que contribúe á consolidación do escritor no canon literario galego e que, con respecto aos textos, repite a anterior á que só engade un último poema, o titulado "O monte Cido", escrito en 1985. Nesta mesma liña canonizadora do autor dentro do sistema literario, tres anos despois, na colección "Criterio" promovida pola Asociación Sócio-Pedagógica Galega, Antonia López García publica un traballo sobre a súa obra: os camiños do soño (a poesía de Uxío Novoneyra) (*Do Cumio*, Vigo, 1993).

Máis os anos noventa van amosar unha nova contribución creativa do escritor, que dá a coñecer dúas publicacións de literatura infantil, *O cubil do xabarín* (Edelvives, Zaragoza, 1991) e *Gorgorín e Cabezón* (Edelvives, Zaragoza, 1992), dous contos de aventuras protagonizados por rapazas e rapaces, ambientados na xeografía do Courel e cunha rica linguaxe poética. Nesta mesma década, reeditase na colección "Merlín e Familia" Elexías do Caurel e outros poemas, con modificacións, ademais do engadido

da serie "Madrid / noite", ilustrado cun debuxo de Reimundo Patiño e baixo o novo título de *Tempo de elexía* (Vía Láctea, A Coruña, 1991). Ademais, despois dun longo silencio, roto tan só pola aparición dalgunha composición nova, como pudo ser a titulada "Viaxe", dada a coñecer en 1991, ou a saída da segunda edición da obra *Os Eidos da Biblioteca das Letras Galegas* (Xerais, Vigo, 1991), publica unha entrega poética individual, *Poemas da doada certeza* i este brillo premido entre as pálphebras (*Espiral Maior*, A Coruña, 1994), con gravados de Carlos Crego, fotografías de Federico García Cabezón, unha pintura de Reimundo Patiño e caligrafías do propio autor. Esta reaparición poética complétase coa publicación do poemario de temática compostelá e autoría colectiva *Camelio xaponés* (Consorcio de Santiago, Santiago de Compostela, 1995). A obra reúne en edición bilingüe galego-nipona sete xiikas (versos xaponeses) de Ayako Sugitani, en versión galega de Novoneyra, e tres composicións galegas do noso autor, postas en xaponés pola citada escritora nacida en Hagi-Shi. Trátase dun libro de coidada edición institucional que reúne os textos poéticos referidos, xunto con caligrafías e fotografías de Ayako Sugitani. Ao ano seguinte Xosé Manuel Varela Varela edita unha pequena antoloxía da producción novoneyriana baixo o título *Do Courel ó Monte Branco* (Asociación Cultural Monte Branco, Ponteceso, 1996), que de novo asocia o mundo do noso autor co de Pondal ao unir a paisaxe mesma da orixe da terra pondaliana cos resoantes ecos dos cumes do silencio de Novoneyra, como se dicía nun artigo titulado "De Rosalía a Xohana Torres" dese mesmo ano. E neste último período o poeta segue sacando a luz diversas mostras creativas en distintos medios, como as "Lendas de a cavalo" (O Correo Galego 13-VII-1997), pertencentes á obra inédita a que o propio escritor se ten referido en distintas ocasións como *Libro de Rotas/ Ameto Mítico* ou simplemente *Ameto Mítico*, e que saíra á rúa uns días despois do seu pasamento, acaecido o 30 de outubro de 1999, baixo o título *Arrodeos e desvíos do Camiño de Santiago outras rotas* (Hércules Ediciones, A Coruña, 1999).

O SON ESCURO E O SOÑO LUMINOSO

Uxío Novoneyra pertence á segunda xeración de posguerra, unha promoción que foi denominada Xeración das Festas Minervais, Xeración de La Noche.

En primeiro lugar cómpre indicar que non estamos ante un poeta profilico, senón ante un creador dunha obra relativamente breve e concentrada, ainda que non escasa. En efecto, o noso autor é un escritor de tempo lento ao que lle gusta agardar polas palabras e volver constantemente sobre o xa escrito. De aquí deriva a unidade e a personalidade da poesía novoneyriana, que aparece más claramente marcada nas últimas versións, *Muller pra lonxe*, *Do Courel a Compostela* e *Os eidos*, porque nelas se acumulan todos os achádegos anteriores, como ocorre tamén en *Poemas da doada certeza* e *Arrodeos e desvíos*.

Efectivamente, na poesía escrita nos anos cincuenta, que recollen *Os eidos* e o grosso de *Elegías del Caurel* e *Os eidos 2*, encontramos presenzas do paisaxismo, do neotrobadorismo e mais da temática existencial, correntes que estaban vixentes nesta etapa literaria.

A obra de Novoneyra máis que poesía paisaxística podemos denominala "poesía da terra"

Da mesma maneira, nos versos compostos máis ou menos de 1960 a 1975 aparece moi marcada a preocupación político-social propia da época, pero a súa estética afástase do prosaísmo, o coloquialismo, a sátira e o socialrealismo más xeneralizados na poesía do momento. Co simbólico título *De Pondal a Novoneyra* xa aludido, un lugar aberto no que están tamén nestes anos o propio Ferrín e Xohana Torres, coas súas composicións más políticas, e con eles as series "Elegias de Madrid" e "Letanía de Galicia e outros poemas", "O Laxeiro pintor dunha Galicia" ou "Vietnam Canto". Na creación da noso escritor quedou constancia deste vínculo poético-político en homenaxes concretas como a que lle fai a Méndez Ferrín, ao lado de María Mariño, no "Vietnam Canto" e a Seoane en *Tempo de elexía*.

Igualmente, os poemas novos de *Muller para lonxe* e *Do Courel a Compostela*, sen abandnar a súa linguaxemáis persoal.

AS VARIACIÓNS DO CANTOR TOTAL

Pero tal como sinalamos, no Novoneyra maduro conviven o máis esencial de cada un dos achádegos atopados ao longo da súa traxectoria poética: o canto á terra, indisoluble do canto humano; a presenza da voz telúrica tal como se presenta na tradición lingüística popular, o tema social. Desde o punto de vista da expresión, cohabitán no autor a dimensión popular de tipo tradicional coa vanguardista. A primeira maniféstase no ciclo de *Os eidos*, apegado ao dicir e ao cantar máis vello, mentres a segunda aparecía xa en *Elegías del Caurel*, nas series "Letanía de Galicia" e "O Laxeiro pintor dunha Galicia" de *Os eidos 2*, así como nos *Poemas caligráficos*. Por último, esta mesma amósase tamén en *Muller pra lonxe*, *Do Courel a Compostela* e *Poemas da doada certeza*.

A MAXIA DA FALA E DO RITO

Polo que respecta á súa poética, sobresae como un dos trazos básicos a tentativa de ir máis alá da escrita, arredrándose da tradición libresca para conectar coa poesía popular aínda viva. Deste principio integrador deriva sen dúbida a súa poética da fala, isto é, a creación baseada no acto oral, posto que se trata dunha poesía para ser dita e ouvida. Podemos ver todos estes fenómenos combinados en poemas como o recollido de *Muller pra lonxe* que comeza "Nadal neva a neve caíndo con todo o ámeto", onde encontramos a aliteración fonosimbólica das vogais claras "a" e "e". Da fuxida do cárcere da letra impresa procede tamén o que temos denominado poética do rito. Encontramos mostra de case todos estes recursos no poema coral "Letanía de Galicia".

O SILENCIO E A PALABRA

A busca constante da depuración chega ao seu límite na ausencia de palabras. En efecto, nos seus versos atopamos una poética do silencio que apela necesariamente á participación da persoa que le.

Mais xunto ao silencio aparece a palabra mínima que, por ser esencial, ten una presenza insistente.

Mais por encima de todo destacan as recorrenzas de todo tipo, sobresaíndo pola súa importancia a anáfora e o paralelismo.

O TRAZO GRÁFICO

Así mesmo, a dimensión gráfica complementa a expresión límite ao engadir un valor máis aos signos. Desta maneira, nos poemas "visivos" como a "Letanía de Galicia" ou o "Vietnam canto", datados os dous no simbólico ano revolucionario de 1968, acumúlanse de maneira especial os recursos tipográficos para expresar una mensaxe política de esquerda radical a favor da liberdade de Galicia e do Vietnam no contexto da esperada liberación mundial.

TODO COLLE NO MUNDO

Por outra parte e tal como sinalamos, o mundo novoneyriano caracterízase pola súa integración temática. Mais nesta totalidade poética aparecen marcadas tres dirección conceptuais, centradas respectivamente nas "cousas", no "eu" e no "nós".

A DOR DE EXISTIR E A TEIMA DE SER

A dimensión filosófico-existencial desta poesía céntrase, en sentido concreto, no eu e, en sentido xenérico, no ser humano. Así, aparecen motivos temáticos como a identidade persoal, a soildade humana, a angustia existencial, o sensentido da vida, etc.

A PESTE DA HISTORIA E O SOÑO DA CERTEZA

Novoneyra ten poetizado o tema do compromiso no seu sentido máis profundo e vital nunha composición de Os eidos, feita a favor da poesía sentida e con sentido e en contra da versificación evasiva. A súa mensaxe é ben clara. E se cadra non pode haber mellores palabras para introducirnos na súa veta socio-política.

CANTO DA TERRA E XENTE DO COUREL A COMPOSTELA

Estamos, pois, ante un autor ao que non dubidamos en cualificar de clásico pola coherencia e riqueza creativa da súa poesía total. Unha poética que evolucionou de acordo cos tempos.

E así, o poeta de Os eidos foi a voz da galegideade que podía ser manifestada nos escuros cincuenta.

ORQUESTRA PANORAMA

HISTORIA

Das aproximadamente 200 orquestras profesionais que hai en Galicia, Lito (espectáculos Lito) representa unhas 85, e ten con el as más grandes: París de Noia, Sintonía de Vigo, Philadelphia, Olympus... Lito é o principal responsable de que as orquestras galegas sexan tan superiores ás de fóra. Di que sabe o que pasa en cada pobo e aldea, xa que sempre hai festas, e ten grupos traballando en tódalas partes. Fundou a axencia de espectáculos en Caldas de Reis en 1985, e tres anos despois, entedeu que necesitaba crear unha orquestra tomando o bo das que xa había, unha formación que revolucionaría o sector, xa que o seu creador, sen ter idea da música, coñecía fórmulas do éxito.

Así comezou PANORAMA; era un programa da TVG, na que na súa primeira actuación, o 25 de decembro de 1988, decidiron pintar no telón o logotipo da orquestra. Sacaron brocha alí, diante de todo o mundo, e a pintura foi secando durante o concerto. A PANORAMA comezou cuns 500 watos de son e unha furgoneta Mercedes 406 na que viaxaban os instrumentos, as luces, o decorado, o técnico de son e os oito integrantes iniciais da banda. Nas costas empinadas, tiñan problemas coa furgoneta: os músicos tiñan que baixarse e empurrala. Daquelas non tiñan mulleres no grupo. Cantaban en carballeiras as cancións da época: pasodobres, rancheiras, cumbias e algunas cantábanas en inglés.

Vinte anos despois, a PANORAMA ten trece membros que arrasan entre o público; club de fans que seguen á orquestra, produtos de merchandising, 40.000 watos de son, dous trailers que arrastran por Galicia escenario e intendencia, e un microbús para os músicos e os nove técnicos que os acompañan.

PANORAMA cambiou a paisaxe musical galega das verbenas. Introduxo máis teclados para interpretar os derradeiros éxitos do mercado, atreveuse con tódolos estilos, con tódalas cancións do verán e tódolos intérpretes do planeta, adoptou os xogos de luces, as brétemas e os fogos de artificio, e así, acadou conquerir ao público xove. Agora, todas fan o mesmo, e hai que recoñecer que hai competidoras que ousaron chegar máis lonxe nisto de dar espectáculo.

Últimamente, a PANORAMA, inclúe un cuarto de hora sobre o esceario no que o que prima non é a música, se non a arte dramática.

Ao comezo, o único que contaba era ter boa voz, pero logo comezouse a ter en conta o espectáculo con bailaríns... Agora, co musical de Disney, tamén introducen espectáculo.

Sen duda, nestes 20 anos de historia da orquestra PANORAMA cosecharon moitos éxitos, chegando a ser a mellor orquestra de Galicia, e incluso, de España. É certo que Galicia é unha potencia orquestil, máis, sen dubida, isto é debido en parte aos seus grandes artistas, músicos, as súas voces, acompañados dunhas montaxes e unha posta en escea. Isto non quita que haxa outras orquestras, que tamén forman parte deste éxito.

PROXECTO DOCUMENTAL “Camiño de Santiago”

Con motivo de celebrarse o Ano Santo 2010, estase levando a cabo no CPI “Armando Cotarelo Valledor” de Boimorto, o proxecto documental titulado Camiño de Santiago, dirixido fundamentalmente ao alumnado de E.Infantil e E.Primaria e centrado na Biblioteca do Centro.

O proxecto botou a andar en xaneiro e rematará no mes de xuño, coincidindo coas vacacións de verán.

O obxectivo principal do proxecto é espertar na poboación escolar deste Centro a curiosidade por obsevar e saber do feito social e cultural que move aos peregrinos cara Santiago, aproveitando que un tramo do Camiño Norte discorre por Boimorto e más concretamente por diante do Colexio.

O punto de arranque foi a convocatoria dun concurso de creación plástica de catro personaxes que están a facer de guías nas catro rutas escollidas: Camiño Inglés, Camiño Norte, Camiño Francés e Ruta da Prata, dentro do territorio galego.

Cada personaxe foi creado sobre a silueta dunha vieira e nomeado polo seu propio autor ou autora, atendendo a algunha característica particular do debuxo. Deste traballo saíron Dona, Caracuncha, Cocote e Mareliña.

Paralelamente situáronse nos corredores do Centro siluetas de camiñantes orientadas á Biblioteca, e que foron trazadas por alumnos e alumnas a partir dos seus propios corpos.

O Plan de traballo lévase a cabo semanalmente e ten un carácter documental, aproveitando os recursos existentes na Biblioteca do Colexio, e tamén tende ás familias unha ponte para que colaboren e transmitan aos seus fillos e fillas os seus coñecementos.

Cada luns, e de xeito alternativo, un guía do camiño lanza unha pregunta relacionada co lugar onde se atopa. Esta xira en torno a calquera aspecto do currículo escolar, pero fundamentalmente incide naqueles que forman parte da cultura popular e que lles son más próximos aos participantes.

Os participantes acoden voluntariamente á Biblioteca e depositan a resposta a cada pregunta nun buzón habilitado para este fin. Rematada a semana, reciben por participar unha pequena cuncha que pegarán nun álbum, a modo de credencial do camiñante.

Para complementar a documentación obtida de cada pregunta, envíanse ás clases dous breves resúmes relacionados entre si e coa pregunta, que poden servir para realizar unha lectura comentada na propia aula.

Sobre un mural do mapa de Galicia situado na Biblioteca, os guías do Camiño van avanzando nas súas respectivas rutas cara Santiago a medida que son contestadas as preguntas.

Durante a realización do proxecto estanse levando a cabo outras actividades contextualizadas co mesmo como foi a representación do “Conto do vello peregrino”, unha adaptación do conto do mesmo título de Xosé Manuel Carballo Ferreiro, da publicación “Contos no camiño”.

“Música con pés de cores” foi outra actividade realizada ainda que pouco secundada, posiblemente por non chegar a suficiente información aos nenos e nenas. Consistiu no trazado das siluetas dos propios pés para despois decoralos artisticamente, mentres soaban distintos temas galegos relacionados co Camiño.

Está en marcha un concurso de creación literaria dun conto baixo o epígrafe “Sucedeu no Camiño”. Os gañadores daranse a coñecer coincidindo coa celebración no Centro do Día das Letras Galegas.

Próximamente farase unha proxección en Power Point, con música de Luar na Lubre e debuxos realizados por dúas nenas de 4º de E.Primaria que asisten clase de Alternativa do Romance de don Gaiferos.

Como final do proxecto tense previsto realizar, total ou parcialmente, o último tramo do Camiño, partido do Monte do Gozo, e ata a catedral.

VISITA Á EXPOSICIÓN FOTOGRÁFICA: “LATEXOS DUN MUNDO CONVULSO”

O día 18 de novembro de 2009 os alumnos e alumnas de 2º ESO, acompañados polas profesoras Mar López e Susana Rial, realizamos una saída didáctica organizada polo Departamento de Orientación do noso centro. Fomos a Santiago de Compostela, ao auditorio de Galicia para ver una exposición fotográfica: “Latexos dun mundo convulso”.

Nesta exposición había un morea de fotos, pero non eran fotos de paisaxes, como as que estamos acostumados a ver; eran outro tipo de fotos... Comezou o percorrido pola galería entre risas, pero ao observar as primeiras fotos, un silencio acompañounos durante toda a exposición, porque nos impactaron moito.

Sorprendeunos a secuencia de fotos de Kim Manresa nas que aparecía unha meniña pequena á que acompañaban os seus pais para que lle practicaran a ablación. Chamounos a atención

a normalidade que lle imprimen a este tipo de accións, a falta de hixiene á hora de facelo e a humillación que supón para a meniña que lle fagan isto. Tamén nos impactaron moito as fotografías de persoas mutiladas polas minas antipersoa, os conflitos bélicos onde os nenos empurran as armas,...

Estas fotos espertaron o lado máis sensible de todos nós, e a algúns que outros caéronnos algunha bágoa de dor e de rabia por todo o que estabamos a ver. Isto fainos valorar máis

todo o que temos; o noso mundo é un tesouro...de que nos queixamos?

Esta exposición de fotoxornalismo, na que expoñían: Javier Bauluz, Cristina García Roder, Enric Martí, Gervasio Sánchez, Sandra Basells,... servíronos para concienciarnos do que está pasando noutros lugares do mundo. FOI IMPRESIONANTE!!!

Paula Pintor García - 2º B
Verónica Sánchez Ferreiro - 2ºB
Jennifer Souto Mosquera - 2º B

ENIGMAS MATEMÁTICOS

1. Sen acertar con ningunha das tres, un persoal empregada nunca oficina etiquetou erroneamente tres caixas que contiñan lapis, bolígrafos e grampas. Cando alguén lle comunica o erro, di: "non hai problema, con só abrir unha das tres caixas e mirar o seu contido, xa poderei colocar as tres etiquetas correctamente". ¿Como pode facelo?

SOLUCIÓN

Supoñamos que, por exemplo, a primeira caixa ten etiqueta de "bolígrafos", a segunda "grampas" e a terceira "lapis". Se a persoal abre, supoñamos por caso, a primeira caixa, "bolígrafos" e ve que contén grampas, xa sabe que a segunda, coa etiqueta "grampas" é a dos lapis, e a terceira, coa etiqueta "lapis" é a dos bolígrafos, pois todas as etiquetas estaban erroneamente colocadas.

2. Nun banco hai 7 sacos de moedas de curso legal, dun mesmo valor, cada unha das cales pesa 10 gramos. Unha persoal empregada, por erro, deixou xunto a estes sacos outro saco de moedas falsas pero idénticas en todo menos no peso, xa que pesan un gramo menos que as auténticas. ¿Como se poderá descubrir cál é o saco das moedas falsas facendo unha soa pesada?.

SOLUCIÓN

Tómase unha moeda do primeiro saco, dúas moedas do segundo, tres do terceiro, e así sucesivamente ata coller oito moedas do oitavo saco. Desta forma teremos 36 moedas, as cales pesaremos. se todas elas fosen auténticas pesarían 360 gramos, pero como tomamos algunha moeda do saco das falsas o peso total será menor, e isto permitirános descubrir cál é saco que contén as moedas falsas. Se falta un gramo para os 360, o saco das falsas é aquel do que collemos unha moeda, se faltan dous gramos é o saco do que tomamos dous, se faltan tres é o terceiro, etc.

3. Proba a túa habilidade cos números:

a)¿Poderías escribir o número 10 de dúas formas distintas empregando catro noves?

b)¿Poderías escribir o número 100 de catro modos distintos empregando cinco cifras iguais?.

Exemplo: $100=111-11$.

c)¿Poderías escribir o número 30 con tres treses?. ¿E con tres seises?. ¿E con tres cincos?.

SOLUCIÓN

$$10=(9 \times 9+9)/9$$

$$10=(99-9)/9$$

$$100=33 \times 3+(3/3)$$

$$100=[(44-4)/4]\text{raíz cadrada de } 4$$

$$30=33-3$$

$$30=6 \times 6-6$$

$$30=5 \times 5+5$$

4. A NAI DE TODAS AS BATALLAS

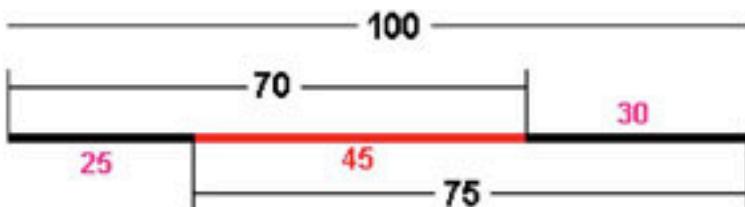
Lewis Carroll, matemático e escritor británico (os eu nome verdadeiro é Charles Lutmidge Dogson) coñecémoslo principalmente pola súa obra "Alicia no país das marabillas", e sempre manifestou o seu interese polo absurdo, as adiviñas e a confusión.

Un problema que se atribúe a el é o seguinte:

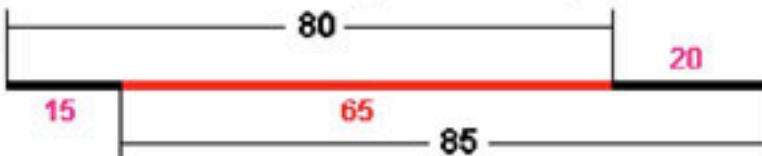
Nunha extraordinaria batalla, polo menos o 70% dos combatentes perdeu un ollo; o 75% unha orella, polo menos o 80% perdeu unha man e o 85% unha perna. ¿Cantos, polo menos perderon os catro órganos?

SOLUCIÓN

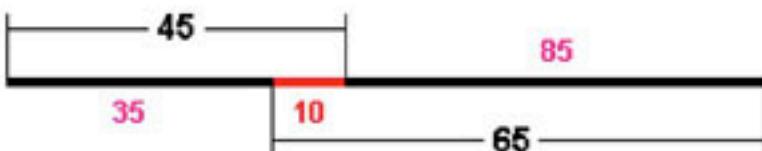
Polo menos o 45% perdeu o ollo e a orella:

Polo menos o 65% perdeu a man e a perna:

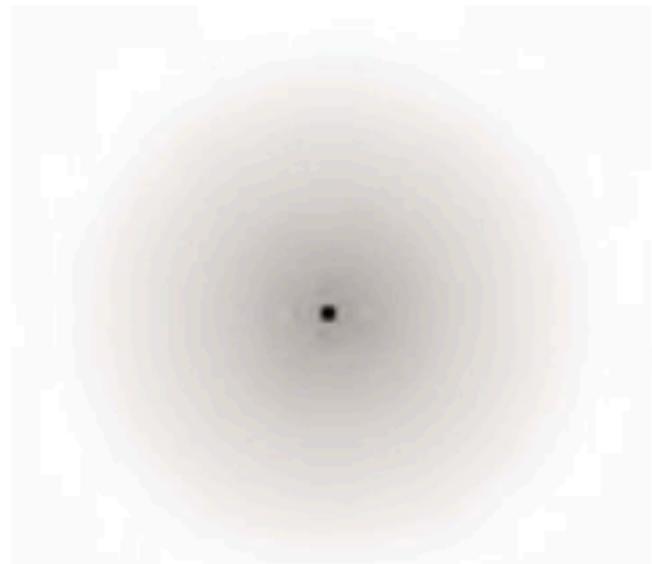

Polo menos o 10% perdeu os catro órganos:

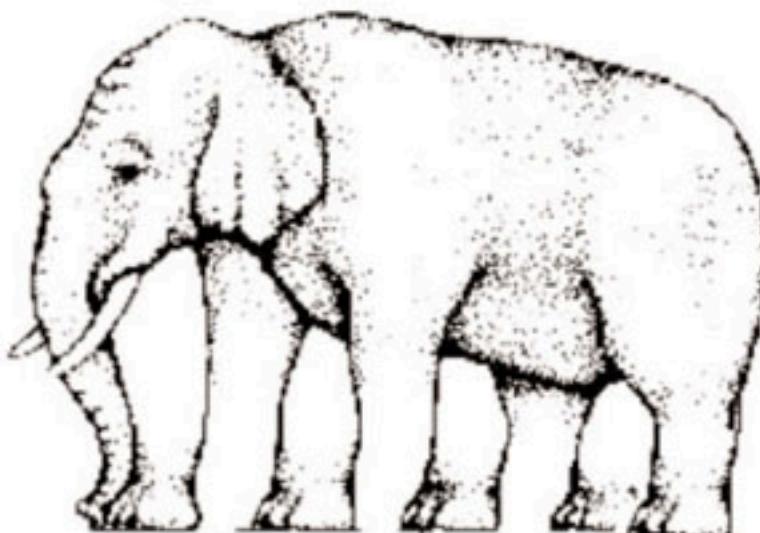

5. NÉBOA

Fíxate no punto negro e verás como a néboa arredor do punto vai desaparecendo.

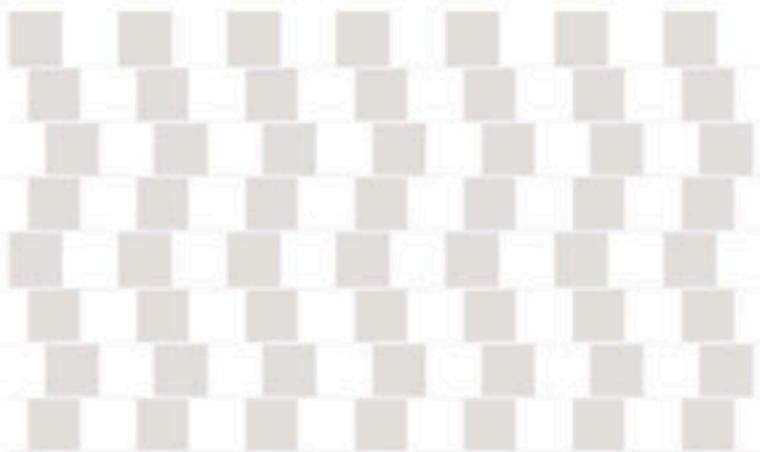

6. AS PATAS DO ELEFANTE

¿Cantas patas ten o elefante?

7. ¿PARALELAS?

Estas liñas horizontais non parecen en absoluto paralelas, pero en na realidade son. A posición dos cadrados escuros son os responsables desta ilusión óptica falsa, fannos interpretar a imaxe de forma errónea. Pode comprobarlo vostede.

8. CARMIÑA E PAQUIÑO

Carmiña ten un irmán chamado Paquiño. Paquiño ten tantos irmáns como irmás. Carmiña ten o dobre de irmáns que de irmás. ¿Cantos rapaces e rapazas hai na familia?

SOLUCIÓN

Catro rapaces e tres rapazas

9. UNA ANTIGO PROBLEMA ÁRABE

De noite, o pazo Harezhamed custodiában tres gardiáns que se situaban en distintos puntos do pazo. Un día, un ladrón chamado Beshain entrou e roubo un grande saco de cereixas.

Ao intentar saír de pazo, Beshain foi interceptado por un dos gardiáns. Este detívoo e colleulle a metade das cereixas e catro más. Cando continuou fuxindo, tropezou co segundo gardián quen lle quitou a metade das cereixas que lle quedaban e catro más. Ao final tropezou co terceiro e último gardián quen actúo igual que os outros dous: quitoulle a metade das cereixas e catro más. Se ao final quedou cunha soa cereixa, ¿cántas cereixas roubara Beshain?

SOLUCIÓN

64 cereixas

10. UN PROBLEMA DE ÁRBORES

¿Que altura ten unha árbore que é dous metros máis curto que un pau que triplica a altura da árbore?

SOLUCIÓN

1 metro

11. ¿COMO OBTER 1.000 MEDIANTE UNHA SUMA NA QUE SÓ INTERVEÑAN NÚMEROS 8?

SOLUCIÓN

$$8 + 8 + 8 + 88 + 888 = 1000$$

Hommage à Jacques PREVERT

Poète français: 1900-1977

Le cancre

Il dit non avec la tête
 Mais il dit oui avec le cœur
 Il dit oui à ce qu'il aime
 Il dit non au professeur
 Il est debout
 On le questionne
 Et tous les problèmes sont posés
 Soudain le fou rire le prend
 Et il efface tout
 Les chiffres et les mots
 Les dates et les noms
 Les phrases et les pièges
 Et malgré les menaces du maître
 Sous les huées des enfants prodiges
 Avec des craies de toutes les couleurs
 Sur le tableau noir du malheur
 Il dessine le visage du bonheur.

Jacques Prévert

En galego

O estudante preguiceiro
 El di non coa cabeza
 Mais el di si co corazón
 El di si ao que lle gusta
 El di non ao profesor
 El está de pé
 Pregúntalle
 E todos os problemas plantéjanse
 De súpeto dalle a risa frouxa
 E borra todo
 Os números e as palabras
 As datas e os nomes
 As frases e as trampas
 E a pesar das ameazas do mestre
 Baixo os asubíos dos nenos prodixo
 Con xices de todas as cores
 Sobre o taboleiro negro da desgraza
 El debuxa a cara da felicidade.

A vida dos alumnos de primaria de Xapón

Ola, como estades, amigos do CPI Armando Cotarelo Valledor de Boimorto? Son Takeshi Kakihara, visitei o voso centro en setembro do ano pasado. Grazas pola amable acollida. Neste artigo, vou ensinarvos como é a vida dos colexiais xaponeses.

Un día dos alumnos de primaria (shogakko) comeza coa reunión matutina que se celebra diariamente no patio de recreo do colexio. A esta reunión todos os alumnos e os profesores teñen que asistir e o/a director(a) do centro saúda aos alumnos e profesores dende o estrado que está diante, namentres outros profesores comunican noticias e avisos do día. Logo, todos fan un tipo de ximnasia chamada "Radio Taiso" ("Taiso" significa "ximnasia"). Esta ximnasia faise ao ritmo da música, cuxo tema se emite todas as mañás ás seis e media pola radio pública, que se chama NHK. Nas fábricas, empresas grandes, oficinas públicas ou os grupos de xente maior, fan esta ximnasia para manter a saúde escuchando a radio. As escolas comezan un pouco máis tarde, ás oito e media aproximadamente, polo que tocan a música gravada e fan a ximnasia.

Cada clase dura corenta e cinco ou cincuenta minutos e hai catro clases pola mañá antes de xantar. Entre cada clase hai un pequeno descanso de dez minutos, por iso o xantar comeza ás doce máis ou menos. A meirande parte dos colexios de primaria teñen cociña pero non teñen comedor grande como vós tedes (e onde se me invitou a xantar convosco). Entón onde se come? Cómese na aula. Un grupo duns dez alumnos encargados van á cociña para recoller a comida e lévana á aula, onde a reparten entre os seus compañeiros da clase e comen xuntos. Despois de xantar teñen que devolver os pratos e recipientes á cociña.

Pola tarde normalmente hai dúas clases. (Aínda lembro que era moi difícil aguantar o sono a estas horas...) Despois de rematar as clases os alumnos teñen que limpar a aula, o corredor e incluso o baño. Cando era pequeno, non me gustaba limpar o colexio pero agora penso que é unha idea moi boa porque os alumnos usan as cousas do colexio con moito tino e non ensucian.

Despois de todo isto, poden volver a casa. Normalmente os alumnos van ao colexio a pé porque non viven lonxe. Hai nenos que van á academia privada para estudar máis, a clase de deportes, ou saen cos amigos despois da escola.

Cada trimestre hai unha excursión. Cada promoción vai nun grupo. Vai á montaña, río ou parque e tamén hai unha viaxe de fin de curso no sexto ano. Os típicos destinos desta viaxe son Hiroshima, Kioto ou Tokio. Todos desexan moito estas excursións e viaxes.

No mes de outubro celébrase o festival de deportes que se chama "Undokai" en cada colexio. Todos os alumnos participan neste acto deportivo e os pais e parentes tamén poden visitar o colexio para ver ós seus fillos, animar o ambiente ou simplemente pasalo ben. O tempo desta época de outono é moi agradable e é unha ocasión moi boa para pasar o día ao aire libre. Os alumnos participan en carreiras, ximnasia e bailes.

Ademais de todo isto, hai actos culturais, visita ás fábricas, concertos de música, campamentos de verán, etc. A vida dos alumnos de primarias xaponesas está chea de actividades divertidas! Querería volver aos días de colexio...

CLEVER PANTS IN SIDNEYRELLA

This academic year, on the 11th of February all the children of primary from our school went to Cesuras to watch a theatre play by Clever Pants.

There were children from five schools: Sobrado, Vilasantar, Curtis, Cesuras and Boimorto.

We went to Cesuras school because they have a wonderful assembly hall, big enough for all of us.

The play was fantastic.

It was a funny and different version of the traditional fairy story: Cinderella. The title of the play "Sidneyrella" was a play of words because the main character was a boy called Sidney.

The actors and the actress were great! We really enjoyed the play and we hope to watch a new one next year.

After watching the play we had lunch in Cesuras lunch room. Teachers and students were very kind with us. Then we played and talked with other children.

It was a great day!!!!

These are some of our opinions:

- "We had a great time!"
- "I want to repeat the experience."
- "It was a superb performance!"
- "The show was really good."
- "Very funny and very good dialogues."
- "Very funny!! Very good!! I liked it!! It was cool!! We want more!!"

Finally, we can say that it was a nice experience to be repeated.

6th grade children

HAVING FUN WITH AN ENGLISH MUSICIAN

Last January, on the 25th, we had the pleasure to hear a fantastic concert by Dani Griffin.

Dani is a fantastic English musician; he wrote the songs of our English books: *Cool kids*.

We went to "Expo Coruña" and we had a great day singing along with Dani and dancing seven wonderful songs.

We knew all the movements of each song and the lyrics too.

It was very funny!

There were about five hundred children from different schools.

All songs were great, our favourite ones were: "Slide", "Africa" and "Friends".

It was a great experience for all of us and we had a great fun learning English.

FRIENDS

What a day!

I had a so-so day,

I'm feeling kind of sad.

Everything I do comes out wrong.

It's Okay

Because I have my friends.

I always count on them.

My friends will pick me up again.

Someone who will always cheer you up,

Give so much,

That's a friend.

Someone you are always glad to see,

I call that a friend.

a friend!

PRADOLONGO

Pradolongo é un filme de Ignacio Vilar, rodado en diferentes lugares da provincia de Ourense. Neste filme participaron moitos actores e actrices como Tamara Canosa, Rubén Riós, Roberto Porto...

Neste filme trátase sobre temas como a amizade así como a perda desta, o medio rural galego e o amor.

Esta película xira arredor dun rapaz Martiño (Rubén Riós) que vive no medio rural galego e gústalle moito a gandaría de feito e o único dos seus irmáns que quere adicarse ao traballo no campo o mesmo que o seu pai. Martiño está estudando para a selectividade e ten dous grandes amigos Raquel (Tamara Canosa) e Armando (Roberto Porto). Raquel é unha rapaza moi estudosa e aproba a selectividade mentres que armando suspende e entón seu pai, o dono da louxeira, pono a traballar todo o verán con el. O pai de armando decide proponerlle a Roi, o irmán de Martiño, facer unhas prospeccións en Pradolongo para comprobar se hai lousa. Martiño e o seu pai deciden facer unha gandaría ecolóxica con varios veciños para así impedir que a louxeira adquira as terras, por outro lado están Roi e a súa nai que queren vender as terras e ir vivir a cidade. Ao final acaban por vendela Pradolongo a louxeira, Raquel e Martiño acábanse namorando e así Raquel non vai ir estudar a universidade de Barcelona.

Este filme da lugar a posibles reflexións. Unha delas é que estase a perder o traballo do campo e outra é que a amizade ten altos e baixos coma todas as cousas, mais sempre é posible saír adiante co apoio da xente que te quere.

GUERRA

Para miñ unha guerra é unha loita entre persoos:
algunhas acaban feridas, a outras mátanas, lévanas ao cárcere inxustamente.

Algunhas sálvanse e viven;
máis tarde acaban como as demais, mortas, sen xuizo,
sen dignidade.

Algúns gañan; outros perden.

As guerras, se todos quixeramos, poderíanse evitar: a loita, a perda de seres queridos, e moito máis...

Naomy (5º E.P.)

Unha guerra é un enfrontamento entre dous grupos de xente que pensan diferente.
As guerras prodúcense por disputas de terreo, riquezas, etc. y sempre acaban con mortos.

Nas guerras hai países que saen gañando sen intervir directamente porque venden armas.

Despois da guerra o país quedas devastado e segue morrendo xente.

As xentes do país en guerra viven na pobreza áinda que na súa terra haxa minas, petróleo,...

Diego (5º E.P.)

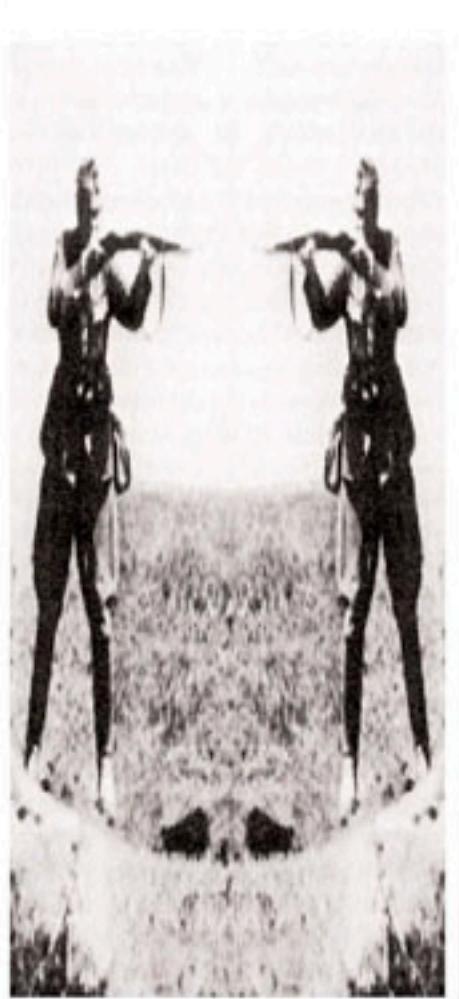
Para miñ unha guerra é un enfrentamento entre as persoas. Nelas morre moita xente.

Empréganse armas, que son as que matan.

Hai anos, aqueles que viñeron da guerra contáronnos o que lles pasou e o que lles pasou a outras persoas: amigos, familiares,...

Non deberían existir as guerras!

Iria (5º E.P.)

Para miñ unha guerra é destrucción, miles e miles de mortes.

Violencia, sufrimento polos seres queridos, enfrontamentos.

Loitas, pingas de sangue, roubos, perda de partes do corpo como mans, pernas,... Atracos, xente que vai ao cárcere. Guerreiros que pelexan entre si. Balas que atravesan corpos,...

Un golpe de estado, xente que foxe a outros países.

Policías que non atrapan aos ladróns. Canóns que non calan en todo o día. Pistolas que non deixan de disparar.

Iso é a guerra.

Mari (5º E.P.)

Para miñ unha guerra é unha loita catastrófica que destrúe todo o que atopa ao seu arredor.

O ser humano, ás veces, é tan tonto que o único que se lle ocorre é loitar. Se razoaramos un pouso, poderíamnos chegar á conclusión de que as cousas se poden solucionar doutra maneira.

Os nazis pensaban que eran superiores aos xudeos e non se lles ocorreu outra cousa más que exterminalos.

Tristán (5º E.P.)

Entrevista con Begoña Brea

Encargada do comedor

1. Cómo fas os menus?

É difícil atopar pratos variados e que gusten a mayoria. Fora diso non e complicado.

2. Como se che ocurren as comidas tan ricas?

Que esten ricas é mérito das cociñeiras. Pero os alimentos tentan ser de primeira calidade.

3. É difícil facer menús?

Non, non é difícil pero hai que intentar de non repetilos e combinalos

4. Cal e o teu xantar favorito?

Os ovos fritidos con patacas e polbo con cachelos. O que menos me gusta é o arroz con leite e a morcilla.

5. Cal é a comida máis sá?

O mellor é tomala feita á prancha.

6. Os nenos protestan pola comida?

Algúns sí, sobre todo polas verduras. Os nenos de Educación Primaria comen moi ben.

7. As cociñeiras están de acordo coa comida?

Sempre. Despois consulto con elas para organizarnos cos proveedores.

Alumnos e alumnas de 3º de Educación Primaria

Desde a nosa revista queremos agradecer públicamente as axudas prestadas para a viaxe lúdico-cultural de 4º de ESO e PCPI á comunidade catalana por parte de:

- GESTÁN
- CONCELLO DE BOIMORTO
- CONCELLO DE VILASANTAR
- CONCELLO DE SOBRADO

A todos eles, GRAZAS por axudar a facer posible unha viaxe irrepetible que permanecerá nas nosas memorias durante moitos anos

Os maiores sempre nos preguntan que queremos ser cando sexamos coma eles.

Non nos gustan tódolos que nos propoñen, por iso nos inventamos estos oficios:

Buscador de mundos

Cazador de estrelas

Coidador de planetas

Recolledor de nubes

Mata galletas

Coidador de letras

Inventa rapaces.

Perruqueiro de tigres e leóns

Limpador de teitos

Lavador de serpes

Coroador de formigas

Cazador de ogros

Probador de elefantes

Secador das guedellas dos léons

Probador de gotas de choiva

Traductor da linguaxe das plantas

Buscador de principiños

Falador de palabras ao revés

Rompefolios

Inventador de oficios inventados

alumnos e alumnas de 3º de E. Primaria

TODO LO QUE LLORE

TODO LO QUE LLORÉ TE LO PERDONARÉ

TODO LO QUE LLORÉ TE LO ESCRIBIRÉ

PORQUE TU ERES UN ÁNGEL SALIDO DEL CIELO

PORQUE TU ERES UN ÁNGEL QUE QUIERE AMOR QUE QUIERE AMOR.

PORESO QUIERO SABER LO QUE PIENSAS DE MI.

SI PIENSAS MAL TE LO PERDONARÉ,

SI PIENSAS BIEN ME ALEGRARÉ,

Y POR FAVOR QUIÉREME

SI NO ME MUERO

ME MUERO DE AMOR.

YO QUIERO SER TU NOVIA

MORIRME DE AMOR POR TI.

ME MUERO, ME MUERO, ME MUERO DE AMOR POR TI.

QUIERO SABER TODO POR TI.

Canción compuesta por:
YARA GONZALEZ BARRAL Y UXIA QUINTELA GOMEZ
3º E. Primaria

OS CONTOS DO SEÑOR RAMÓN MARIÑO

Un día, o noso titor Manolo invitou á nosa clase o señor Ramón Mariño, o pai de Marta. O señor Ramón ten 93 anos e veunos visitar e contounos chistes, contos da súa infancia, historias de cando vendía mulas por España adiante, contos da zona de Boimorto e doutros lugares de Galicia.

Tamén nos contou o conto de Pelostortos. Despois nós fixemos unha obra de teatro con este conto.

Cantounos cantigas antigas moi divertidas. Nós tamén lle contamos chistes. Aprendemos moitas cousas de antes e pasámolo moi ben.

Moitas grazas e un bico dos nenos e nenas de 1º de Primaria, Ramón.

Nerea e Alba (1º E.P.)

O SAMAÍN

Este curso comezamos a recuperar unha tradición galega moi antiga que se estaba a perder. Nuns sitios chámante "cabiveras de melón" (Cedeira), noutros "Cabazas de Defuntos" (Abadín). En cada sitio ten o seu nome, pero non é o mesmo que o Halloween das películas de Hollywood.

Para librar as cabazas, primeiro cubrimos as mesas con papel de periódico para non manchalas.

Miriam (1º E.P.)

Abrimos as cabazas e baleiramos todo o que tiñan dentro delas axudándonos cunhas culleres que nos deixaron as cociñeiras, ata deixalas ben limpas.

Luis (1º E.P.)

Despois, apartamos as pebidas para un lado, e o que ten a cabaza para outro lado.

Xoana (1º E.P.)

Tamén participaron os nosos compañeiros de 2º de Primaria, facendo unha cabazas moi chulas.

Algúns decorámolas con pelo de millo para que tivesen unha boa melena.

As pebidas apartámolas e gardámolas en papel de periódico para que vaian secando e plantalas para termos moitas cabazas o curso que vén.

Despois, puxémoslle candeas dentro e encendémolas. Apagamos a luz da clase e puxemos caras de ánimas.

Luz (1º E.P.)

Manolo fixonos unha foto a todos xuntos coas cabazas prendidas.

Alejandro Otero (1º E.P.)

PELOSTORTOS

Os nenos e nenas de 1º de Primaria inventamos unha obra de teatro co conto de Pelostortos que nos contou o señor Ramón Mariño e invitamos os nenos e nenas de Infantil a vela.

Pelostortos era un home moi vello que tiña unha figueira. Cando estaba durmindo, os nenos íanlle sempre roubar os figos.

Lúa (1º E.P.)

Cando Pelostortos buscaba os nenos e nenas, os nenos e nenas escondíanse debaixo da mesa para que Pelostortos non os vise e poder seguir coméndolle nos figos.

Uxia (1º E.P.)

Pelostortos buscou e buscou os nenos ata que deu con eles e perseguiunos para darles unha malleira co seu caxato, porque estaba farto de que non lle deixasen nin un figo na súa figueira.

Marta (1º E.P.)

Os nenos decidiron disfrazárense de ánimas para asustalo, e así foron vestidos á figureira de Pelostortos, roubarlle máis figos.

Álex Varela (1º E.P.)

Cando Pelostortos os viú, pensou que estaban mortos de verdade, e os nenos dixéronlle a coro, índose a el:

*"Cando estabamos vivos
a esta figureira viñamos comer figos.
Agora que estamos mortos,
vimos ver a Pelostortos"*

Andrea (1º E.P.)

Pelostortos colleu tanto medo, tanto medo, que liscou correndo e non volvreu.

Alberto (1º E.P.)

OS NENOS DE INFANTIL PASÁRONO BOMBA

CHEGA O OUTONO: EXPLORANDO O BOÍDO

Os nenos e nenas de 1º e 2º de Primaria para saír ao Boído tivemos que coller material. Collemos: lapis, gomas, afias, libretas e cintas métricas. Despois, para facer os grupos, repartimos os nenos e nenas. Había tres grupos: un chamábase o Grupo A, o Grupo B e outro o Grupo C. Había un encargado ou encargada para levar o material.

Nerea (1º E.P.)

Cando saímos do colexio cruzamos a estrada. Vimos xestas e ulimos os fiúnchos. Andando un pouco, vimos unha casa que tiña unha horta e había alí un can que ladaba.

Medimos árbores coa cinta métrica para saber se eran novas ou vellas. Medimos o perímetro dos troncos e algúns median 40 centímetros. Tamén había outros troncos delgados e tivemos que mediros.

Alba e Marta (1º E.P.)

APUNTANDO NA LIBRETA

Cada grupo foi apuntando na súa libreta os tipos de ábores que atopábamos e canto media o seu tronco. Tamén apuntamos os nomes dos arbustos, fungos e plantas pequenas que vimos.

Apuntamos os nomes dos animais que encontramos: ras, moscas de auga, mosquitos, miñocas, sapos, lagartos e caracóis.

Luz e Nicolás (1º E.P.)

Na carballeira había moito lixo: un paraugas, un triciclo roto, unha lata de Coca-Cola, botellas de auga e botellas de viño, botes de ferro e un caldeiro da calefacción para quentar a auga.

Notábase que algúns lixo o tiraran había moi pouco tempo, como o triciclo. Cando vaímos ao concello ímoslo dicir ao alcalde para que o limpen e poñan un cartel de "prohibido tirar lixo"

Lúa, Luis e Xoana (1º E.P.)

LIXO

OBSERVANDO

FIÚNCHO

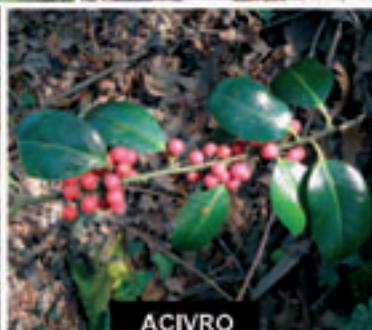
AMANITA

MOFO

FIEITOS

ACIVRO

FLORA DO BOÍDO

ÁRBORES

Carballos
Castiñeiro
Eucaliptos
Piñeiros
Acivros
Ameneiros
Loureiros

ARBUSTOS E OUTRAS PLANTAS

Toxos
Xestas
Silvas
Fieitos
Hedra
Mofo

Álex e Miriam (1º E.P.)

Pouco a pouco fomos pasando dos prados á carballeira do Boído. Primeiro aparecían as plantas más pequenas e logo as más grandes e altas. Diante de todo había un prado con herba, despois había toxos e silvas, detrás estaban as xestas; detrás xa aparecían os carballos e os piñeiros e, por detrás deles, ainda estaban os eucaliptos.

HERBA, TOXOS, SILVAS, XESTAS E CARBALLOS

UNHA PIÑA NUN PIÑEIRO

UN TOXO

PIÑA, FOLLAS E XESTAS

OBSERVANDO O VALADO

ANALIZANDO A CANCELÁ

OBSERVANDO O REGATO

UNHA PLUMA DE AVE

UNHA LANDRA XERMOLADA

UNHA FOLLA DE CASTIÑERO

Na clase plantamos algunas ladrás que colléramos no Boído, castañas e millo que trouxemos das nosas casas.

Fómolas regando e naceros unhas raíces, e das raíces naceron as plantas: carballos, castiñeiro e millo.

Algunhas non naceron e as castañas puxeronse cheas de mofo branco.

Xoana (1º E.P.)

O HERBOLARIO

Collemos follas que trouxemos do Boído e metémolas entre periódicos. Deixámolas así moitos días para que secasen e despois facermos un herbolario.

Uxia (1º E.P.)

O NOSO VIVEIRO DE ÁRBORES

VISITA A SANTIAGO E “MENOS LOBOS”

En Santiago vimos unha obra de teatro que se chamaba “Menos lobos”. As rapazas chamábanse Jessica e Cristina, e os rapaces Johnny e Carlos. Jessica celebraba o seu aniversario e todos protestaban porque non sabían a que xogar.

Tamén vimos unha exposición de libros máxicos.

Andrea (1º E.P.)

Fomos á Catedral de Santiago e vin onde colgan o Botafumeiro e tamén o Santo dos Croques. Chámanlle así porque les que dar coa cabeza contra el para que se fagan os teus desexos. Tamén había a tumba de Santiago Apóstolo e fixemos unha foto cos da Tuna.

Alberto (1º E.P.)

VISITA Á DOMUS E AO ACUARIO

Os nenos e nenas de 1º e 2º de Primaria fomos de excursión á Coruña con Manolo, Mar e Bea.

Visitamos a Domus e o Acuario e pasámolo chipi. Comemos no comedor da Domus cos nenos do colexió de Présaras.

Na Casa do Home vimos moitos inventos e cousas. Vimos unha máquina que botaba olores por uns tubos, outra que botaba café, azucré e sal e xogamos a adivinar polos sabores.

Temén vimos un bebé recén nacido de mentira e xogamos a mover unha bóla cuns cables na cabeza.

Andrea (1º E.P.)

Na Casa das Ciencias da Coruña vimos unha película con gafas para ver ben. A película estaba en 3D.

Había moitos peixes e luras moi bonitas como unha flor, e máis peixes bonitos. Gustounos moito porque parecía que os podía coller.

No acuario vimos moitos peixes de colores. Un tiburón que se chamaba Gastón e unha foca que se chamaba Fer-mosa. Había peixes manta, medusas, polbos, congros, cabra-chos, peixes globo, a avoa foca e os bebés foca.

O CAMIÑO DE SANTIAGO

Os nenos e nenas de primeiro de Primaria do colexio de Boimorto fixemos, co noso profe Manolo e traballando en grupo, tres murais, usando o estilo do *collage*, sobre o Camiño Norte de Santiago, que pasa por Boimorto, e que se xunta co Camiño Francés en Arzúa. Tampouco nos quixemos esquecer do Camiño de Fisterra-Muxía, onde remataba antigamente o Camiño, lugar no que os nosos antepasados adoraban o Sol, que se afundía cada día no Océano Atlántico.

Agora que vén o verán, e como este 2010 é Xacobeo, podemos ver as moreas de pelegríns que van cara a Santiago de Compostela, coas súas mochilas, o seu bordón e os pés cansiños de tanto andaren.

Cántas cousas fixemos!

Este ano os nenos/as de 2º fixemos moilísimas cousas, pero as que máis nos gustaron foron éstas:

Nadal

"Gostéome moito que as miñas amigas gañasen o Concurso de Postais e que actuásemos todas xuntas"

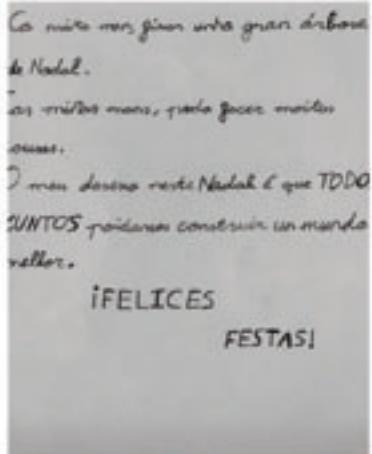
Vanesa

"Fixome moita gracia a obra de teatro, sobrelodo cando bailaban o roceiro, o rapeiro e o bacalao"

Olalla

Autora: Olalla Botana Águila

Autora: Alejandra Barco Fojo

Entroido

No Entroido, decidimos disfrazarnos de integrantes do grupo de ABBA, e pasámolo moi ben. Tivemos que aprender unha canción do grupo e máis facer un baile. Ademais fixemos os nosos disfraces. ¿A qué estamos guapos?

I've been cheated by you since I don't know when
So I made up my mind, it must come to an end
Look at me now, will I ever learn?
I don't know how but I suddenly lose control
There's a fire within my soul
Just one look and I can hear a bell ring
One more look and I forget everything, a-o-o-o-oh

Mamma mia, here I go again
My my, how can I resist you?
Mamma mia, does it show again?
My my, just how much I've missed you
Yes, I've been brokenhearted
Blue since the day we parted
Why, why did I ever let you go?
Mamma mia, now I really know,
My my, I could never let you go.

I've been angry and sad about things that you do
I can't count all the times that I've told you we're through
And when you go, when you slam the door
I think you know that you won't be away too long
You know that I'm not that strong.
Just one look and I can hear a bell ring
One more look and I forget everything, a-o-o-o-oh

Mamma mia, here I go again
My my, how can I resist you?
Mamma mia, does it show again?
My my, just how much I've missed you Yes,
I've been brokenhearted
Blue since the day we parted
Why, why did I ever let you go?
Mamma mia, even if I say Bye bye, leave me now or never
Mamma mia, it's a game we play
Bye bye doesn't mean forever

Día do Libro - Arzúa

No noso cole, fixemos moitas actividades para celebrar o Día do Libro, pero as que máis nos gustaron foron as seguintes:

Cada un de nós escribiu a resposta á pregunta
"É li, para que les?"

Despois fixemos un mural.
¿A qué mola?

Cada certo tempo, os Mestres preparan
un conto e cóntannolo; nós podemos ir ao
que pensemos que nos pode gustar máis.
Aquí colamos posando despois de escocilar
"O libro dos porcos"

Saída a Arzúa

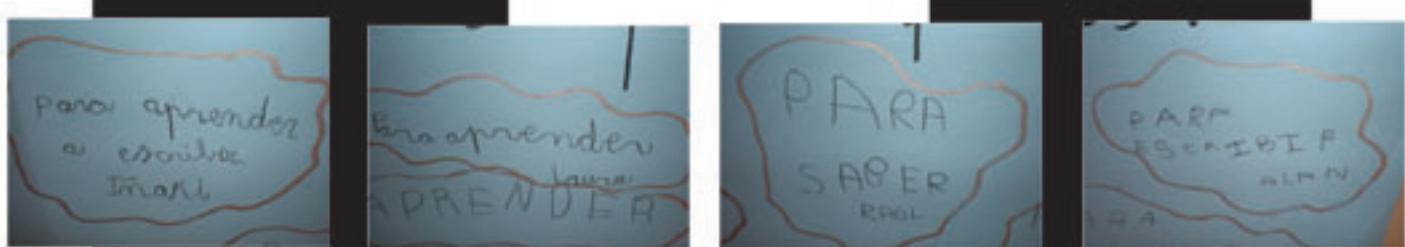
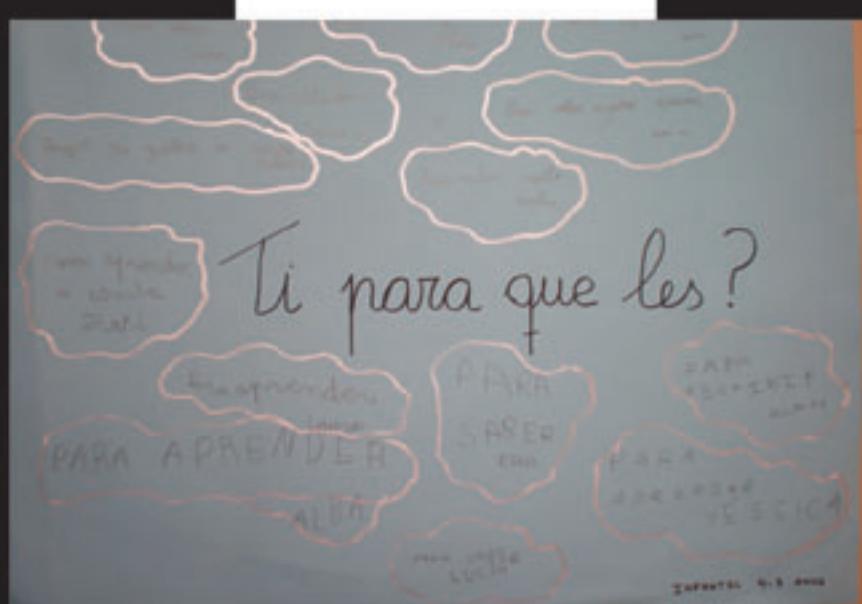
"Gostoume a caida á biblioteca de Arzúa. Impresionoume ver tantas estanterías. E había moitos,
moitos libros.

Tamén me gustou a película que nos puxeron"

Hugo

Educación Infantil 3, 4 e 5 años

E ti, para que les?

Que facemos os nenos/as de E. In-

Conéctemo a
amizade

Debuxamos

Xogamos

Lemos e
escribimos

Facemos
Primeiros Auxilios

Facemos
quebra-cabezas

Debuxamos

Pintamos

Pintamos
quebra-cabezas

Que facemos os nenos/as de Educación Infantil

VIAXE DOS ALUMNOS/AS DE 4º DE ESO E PCPI a BARCELONA

Poderavos parecer que 15 horas son moitas horas, e máis se tes que ir en bus, pero é o tempo necesario para recorrer os mais de 1000Km que separam Boimorto de Barcelona; sería máis rápido en avión pero non máis divertido ,nun avión non poderíamos cantar como o fixemos,non poderíamos xogar interminables partidas de tute, nin nun avión poderías parar en Burgos para xantar e visitar a súa fermosísima catedral,nin divertirte como un anano nas áreas de servizo. Será máis rápido ir en avión pero cando vas de excursión non necesitas que ninguén che meta presa, vas para relaxarte e pasalo ben ven como nós, os alumnos de 4º, o fixemos.

Despois de 15 horas, moi-

tas risas e algunha que outra soneca chegamos a Santa Susana, pero non ao hotel , chegamos a unha rúa que pouco se asemellaba a nosa imaxe do mediterráneo, parecía que decaían pola vision desa rúa ,cando Begoña anunciou que todo era un erro, demos volta e agora sí, chegamos ao hotel Tahiti Playa, un fantástico hotel a pé de praia. Dende o balcón da habitación podías ben ou ver o maravilloso mediterráneo ou a vía do tren ,dependendo do lado do hotel no cal estivera a túa habitación. Que sorte tivemos os das habitacións dende cuxo balcón viñas o Mediterráneo! Á nosa chegada ao hotel, esperábanos unha cea fría e algo mala; chegamos tarde, no restaurante non había nin camareiros. Despois da cea fomos cambiarnos , xa que tocaba ir para a cama, tocar tocaba pero nós, xunto con Begoña, Anxo e o Capi, decidimos coñecer o ambiente nocturno de Santa Susana, fomos a unha discoteca, onde por arte de maxia todos nos puxemos a falar inglés, a maxia da que vos falo era en realidade un monte de alemáns que viñeron "estudar" a España. Despois dunhas horas de festa, a

durmir.

O primeiro día, quedámonos en Santa Susana , pero iso non quere dicir que non fixésemos nada, xogouse o billar, foise de compras, visitámosla vila e metímonos na piscina;hai que decir que o mercurio marcaba arredor duns 14 graos e chovía, pero o importante era pasalo ben, (pasar pasámolo ben , e frío un pouco tamén pasamos), a verdade é

que áinda que non nos movemos da vila pasámolo ben. Un dos nosos entretemientos era facer carreiras nos 3 ascensores acristalados do hotel.Despois de cear, falamos coa familia. A razón pola que falamos pouco e tíñamos presa de colgar era que en canto colgásemos saíramos escopeteados cara a discoteca unha vez mais

(tamén xunto cos profesores e o Capi).

O segundo día, Barcelona. A primeira sensación en canto chegas a Barcelona é que este aire non é o de Galicia, e a segunda é que podes ir/facer/dicir /pensar o que queiras que ninguén vai nin a mirarte nin a criticarte. A visita a Barcelona foi xenial: Sagrada Familia, cando Begoña nos explicaba no autobús que leva 200 anos construíndose e áinda non remataran, parecíanos unha broma, pero cando a ves en persoa entedes por que a obra cume de Gaudi áinda non se rematou anos despois da súa morte. A maxestuosidade dessa obra non se pode expresar, é increíble a cantidad de detalles en relevo que adornan a súa fachada, a catedral en si é increíble; despois da Sagrada Familia, visita a outra obra de Gaudi: o Parque Güell; este parque trasládate á infancia, parece que entraches noutro mundo, áinda así a palabra más escoitada despois de "impresionante" era, que colocou os milleiros de azulejos que serven para adornar a escalinata principal con toda seguridad a mais bela do mundo. E da catedral relixiosa e da natureza de

Gaudí, a outra catedral e a outro verde distinto: pola tarde fumos á catedral do fútbol, o Camp Nou. Para os non afeccionados ao fútbol, esta visita foi pouca cousa, pero para os "Culés" era o soño da súa vida. No estadio puidemos ver algo que en ningún lugar se pode superar, poderán facer un estadio más grande, más bonito pero non se poderán superar as 6 COPAS do Barça coas cales nos puidemos retratar. Despois de cumplir algúns soños, fumos a Montjuïc a velo Castelo máis o Estadio Olímpico; fumos en teleférico áinda que a algúns case se desmaia co medo. Á noite voltamos a Santa Susana e xa sabesde o resto.

Terceiro dia: voltamos a Barcelona, dixéronos que íamos a un museo, era unha trola xa que nun museo debes atender a un guía que che conta cousas pouco interesantes, e no Cosmo Caixa, todo o contrario, eras ti o que quería entrar e tocar, tocar todo o que había. Despois de xantar, o Maremagnun, un acuario no cal o pasamos moi ben, e nos rimos moito. Despois disto fumos ás ramblas e a ve-la Catedral por libre, quedando a unha hora para nos xuntar. Os alumnos estábamos alí a esa hora, pero Anxo máis Begoña perdérónse. Voltamos a Santa Susana, chegamos para ve-lo partido, e acompañábanos o maitre máis o relacións públicas da discoteca; os dous cataláns e os dous do Madrid; para dous cataláns que coñecemos, resulta que son do Madrid, isto só pode pasar nunha excursión de fin de curso. No descanso do partido cena rápida e a ver a segunda parte; logo disto, festa outra vez.

Cuarto día: fixemos as maletas e deixamos o hotel, pois marchábamos para Salou. Ao chegar alí daste conta de que Salou non é unha vila, é un conxunto de hoteis e restaurantes, tendas, etc... Acomodámonos nos nosos cuartos, dende a nosa planta ata a 5º descubrimos que o hotel estaba completamente cheo de rapaces e rapazas da nosa idade, chegados dende Palas de Rei ou Bilbao por exemplo. Este "descubrimento" foi toda unha alegría para nós xa que no hotel de Santa Susana so-

había viaxes do Inserso. Tivemos todo o día para visitar a vila e falar cos nosos xa amigos de Bilbao, Palas... Esa noite todos sabemos o que pasou: fumos cediño para a cama Je,Je,Je

Como final de traca da nosa excursión, fumos a Port Aventura, onde o pasamos de medo. Esta é a expresión correcta, xa que a algúns e a algunha que outra case lle da un infarto nalgunhas das atraccións do parque. Ese dia fixemos de todo, dende mollarnos ata poñernos a velocidades increíbles; so poñerei unha pega: a longa espera, áinda que ali tamén nos rimos xa que toda a xente do parque era rapaces da nosa idade e aproveitábamos para entoar os canticos do noso equipo ao que outros afeccionados respondían co himno do seu equipo, sen esquecernos do típico **|||||Camarero||||||** En definitiva, foi unha tarde redonda. E como co-

lofón, á noite fumos con Begoña e Anxo de marcha por Salou; bailamos, cantamos e algúns mesmo durmiron na discoteca.

Chegou a hora de voltar cara Galicia; outras 15 horas de viaxe, e unha parada en Zaragoza, para visitar a fermosa basílica do Pilar. Xantamos polo camiño, e xogamos, rimos e cantamos áinda que con menos ánimos... Sexamos sinceros a maior parte do traxecto durmimos.

Resumindo ninguen que participase nesa excursión a vai esquecer.

Xa para rematar, temos que agradecer a Begoña, Juanjo, Anxo e Capitán, os numerosos detalles que tiveron connosco, como andar Anxo e Begoña correndo por Zaragoza adiante para buscar unha tenda onde mercar pan e más friame para o xantar da volta, e coma ese moitos más que non vou relatar xa que non nos chegaría a revista para contalos, GRAZAS, pois fixémonos mellores persoas, más amigos, e divertímonos moito, moito... DES-EXAMOVOS QUE SEXADES TAN FELICES COMO NOLO FIXESTEIS SER A NÓS EN BARCELONA

VIAXE DOS ALUMNOS/AS DE 2º DE ESO A MADRID

O día 21 de abril, ás seis e media da mañá, emprendimos a viaxe cára Madrid. O día anterior estábamos todos moi ilusionados e nerviosos, xa que era a primeira viaxe que facíamos todos xuntos.

No autobús foi todo unha festa: cantábamos, bromeábamos, ríamos... era todo diversión! Os profesores deberon quedar fartos de nós, xa eu fixemos de todo menos durmir. Aínda que polas fotos que hai, podemos asegurar que Anxo durmir... durmeu.

SEGOVIA

Chegamos a Segovia á hora do xantar. Xantamos o noso bocata nun parque. Visitamos a parte vella da cidade. Tamén vimos o acueducto, e todos quedamos abraiados de como os romanos fixeran semellante obra de arte sen te-los medios actuais. Máis tarde fumos ver o Alcazar. Aínda que para subir á parte superior da torre supuxo un gran esforzo, xa que tivemos que subir 346 escalóns. Non máis lembralo, xa nos cansamos!

CHEGADA A XETAFE

Todos fumos moi ilusionados a buscar os nosos bungalows que durante tres días serían as nosas casas. Acomodámonos e fumos cear. Ali, no restaurante, coñecimos a outro grupo que viña do Ferrol.

Despois de cear, xuntámonos ata as doce, que era a hora ata a que podíamos estar fóra dos nosos bungalows.

O segundo día, ás oito, tíñamos que espertar..., iso para quen se deitou.

Almorzamos, e de seguido, marchamos cara o zoo, onde vimos moitos tipos de animais, pero o que máis nos gustou foi o espectáculo dos delfíns. Xantamos no restaurante do zoo e logo fumos ao Museo de Cera, onde vimos moitos famosos... A pena é que ningún era de verdade. Logo montamos no autobús e, desde el, vimos diferentes monumentos. Cando chegamos ao Banco de España, Begoña quería que Anxo nos explicara o método antirroubo que tiña, pero... Anxo estaba durmido!

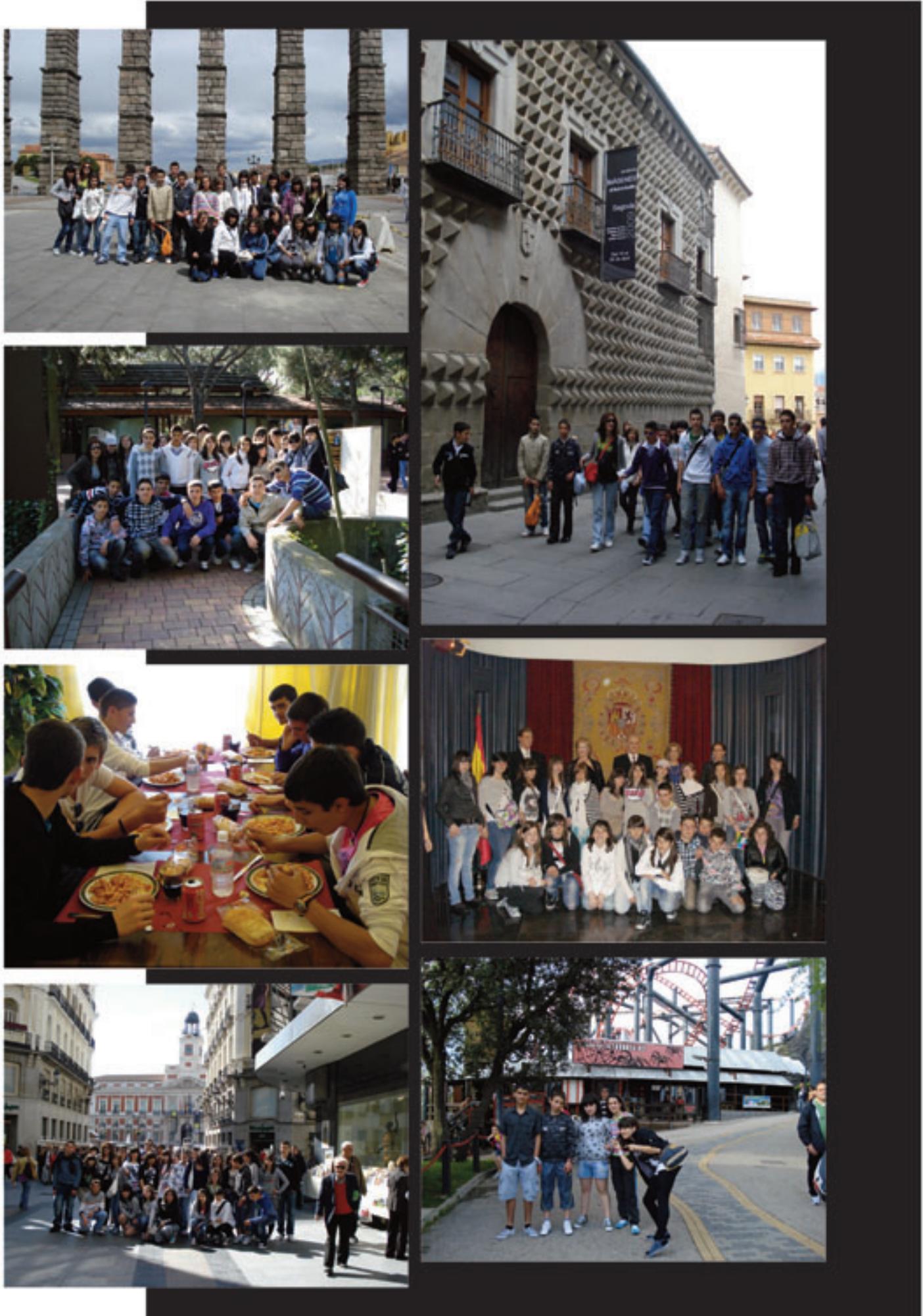
Á noite, despois de cear, houbo unha pequena festa na que nos xuntamos co grupo de Ferrol. Ali, na discoteca do camping, bailamos, cantamos e adicámoslles unha cantiga aos profesores que nos acompañaban, Anxo Grande e Begoña Brea, porque son os mellores!

Ao día seguinte todos despertamos cunhas caras de sono tremendo, pero aínda así tíñamos moita ilusión por ir ao Parque de Atracciones de Madrid. Despois de viaxar en metro, visita-la Porta do Sol e coller o teleférico, chegamos ao Parque de Atracciones. Ali divertímonos moito, aínda que nalgúns atraccións pasamos moito medo, sobre todo na Casa do Terror, onde houbo persoas que saíron chorando. Seguro que nunca voltarán a unha casa do terror.

Con moita pena deixamos Madrid para regresar outra vez a Boimorto á mesma rutina das clases.

Pero no autobús de volta non pensedes que durmimos. Nós seguimos de troula, aínda que como non... Anxo seguiu durmindo a pesar das nosas frases e as de Capi. Algunhas como "Guapaaaaaa, preciosaaaaaa!!!!, Tí non, a baldosaaaaaaa!!!!". Logo nós fixemos as nosas propias versións.

Chegamos a Boimorto e cada un colleu rumbo á súa casa, aínda que nunca esqueceremos esa experiencia tan bonita.

1º concurso de fotografía matemática

3º de Educación Primaria
O XOGO TAMÉN É MATE

4º de Educación Primaria
CANTIDADES DA VIDA COTIÁ

1º concurso de fotografía matemática

Dafne Agustina Ioannu Domínguez
6º de Educación Primaria
POBO MATEMÁTICO

Almudena Quiñoy Calvo
2º de ESO B
LOS CÍRCULOS LLORONES

Xuño 2010

